

Sygn. akt VU 977/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant st. sekr. sądowy Karolina Rudecka

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku Z. M. prowadzącego działalność gospodarczą

pod nazwą " Biuro Usług (...)

Z. M. " w T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wymiar składek

na skutek odwołania Z. M. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą " Biuro Usług (...)

Z. M. " w T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 9 maja 2013 r. sygn. (...)

1. **oddala odwołanie,**

2. **zasądza od Z. M. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Biuro Usług (...) w T. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. kwotę 2400 zł (dwa tysiące czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt V U 977/13

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z dnia 9 maja 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił dla płatnika składek Z. M. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Biuro Usług (...) w T. kwoty należnych składek na Fundusz Pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że kontrola przeprowadzona u płatnika składek wykazała, że nie dokonał on naliczenia składek na Fundusz Pracy za osoby z tytułu wykonywania umów cywilnoprawnych – zlecenia, których przychód w przeliczeniu na okres miesiąca wynosi co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę oraz nieprawidłowo naliczył składki na Fundusz Pracy za pracowników, którzy ukończyli 55 lat w przypadku kobiet i 60 lat w przypadku mężczyzn.

Od powyższej decyzji odwołał się płatnik składek. Skarżonej decyzji zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych spowodowany przyjęciem założenia, że umowy cywilno-prawne zawierane przez płatnika nie były umowami o dzieło, ale umowami zlecenia, bądź też umowami do których stosuje się przepisy dotyczące umowy zlecenia, co rodzi obowiązek rozliczenia składek, pomimo wyjaśnień złożonych przez Z. M., które jednoznacznie wskazują, że zawierane umowy były umowami o dzieło;

- naruszenie zasady prawdy obiektywnej (art. 7 i 77 k.p.a.) przez przyjęcie, że niemożność przedłożenia przez Z. M. na skutek związania go przepisem ustawy (art. 25a ustawy o usługach detektywistycznych z dnia 6 lipca 2001 r. (Dz.U. 2002, Nr 12, poz. 110) jest okolicznością przemawiającą, za tym, że kontrolowane umowy są umowami zlecenia. Naruszenie przepisu art. 23 b ust 3 ustawy o usługach detektywistycznych z dnia 6 lipca 2001 r. (Dz.U. 2002, Nr 12, poz. 110) poprzez nieuwzględnienie okoliczności iż zgodnie z przepisami ustawy dokumentacja detektywistyczna została zniszczona po 2 latach od jej sporządzenia a tym samym skarżący nie posiada dokumentów potwierdzających sporządzenie sprawozdania będącego w istocie rezultatem zawartej umowy między stronami dzieła,

- naruszenie przepisu art. 12 ust 3 ustawy o usługach detektywistycznych z dnia 6 lipca 2001 r. (Dz.U. 2002, Nr 12, poz. 110) poprzez nieuwzględnienie okoliczności iż Detektyw związany jest tajemnicą zawodową i zwolnienie w tym zakresie może tylko nastąpić na; zasadach określonych w kodeksie postępowania karnego, tym samym skarżący nie może ujawniać szczegółów dotyczących wykonywanych dzieł.

W oparciu o tak skonstruowane zarzuty płatnik składek wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. ZUS wskazał, że z treści umów zawartych z ubezpieczonymi wynika, że zawierane przez płatnika umowy o dzieło mają charakter umowy zlecenia, gdyż:

- są nakierowane na podjęcie starannych działań i dokonywanie określonych czynności bez możliwości osiągnięcia rezultatu,

- w treści umowy strony co do zasady określone zostały jako „zleceniodawca – zleceniobiorca”,

- usługi wykonywane były w określonym miejscu (brak swobody wykonawcy co do miejsca i czasu wykonywania dzieła),

- wykonawca otrzymał wynagrodzenie za wykonanie określonych czynności często naliczane godzinowo i potwierdzane na liście płac.

Mając powyższe na uwadze, organ rentowy uznał, że płatnik składek zawierał umowy starannego działania, których rezultatu nie sposób było przewidzieć w momencie ich zawierania. Skoro zatem płatnik składek nie dokonał naliczenia składek na Fundusz Pracy za osoby – z tytułu wykonywania umów cywilno – prawnych, których przychód w przeliczeniu na okres miesiąca wynosił co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę, to za sporny okres płatnik powinien zdaniem organu rentowego uiścić składki na Fundusz Pracy.

Postanowieniem z dnia 9 stycznia 2014 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. do czasu prawomocnego zakończenia postępowań w sprawach sygn. akt V U 926/13, V U 9828/13, V U 932/13, V U 934/13, V U 936/13 tutejszego Sądu o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu umów zlecenia.

W związku z zakończeniem postępowań wskazanych w sentencji postanowienia z dnia 9 stycznia 2014 roku, postanowieniem z dnia 13 czerwca 2018 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, działając na podstawie art. 180 § 1 pkt 4 k.p.c. podjął zawieszono postępowanie w sprawie sygn. akt V U 977/13.

Na rozprawie w dniu 6 września 2018 roku pełnomocnik organu rentowego podtrzymał wnioszek o oddalenie odwołania i podniósł, że wszystkie sprawy z udziałem płatnika składek o ustalenie podlegania ubezpieczeniom

społecznym z tytułu umów zlecenia zostały zakończony prawomocnie oddalonymi odwołaniami. Jednocześnie wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych według wartości przedmiotu sporu, to jest 16 618,17 zł.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

Decyzją nr (...) z dnia 9 maja 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że dla płatnika składek Z. M. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) kwota należnych składek na Fundusz Pracy wynosi:

- za styczeń 2009 roku – 275,56 zł,
- za luty 2009 roku – 236,32 zł
- za marca 2009 roku – 251,96 zł,
- za kwiecień 2009 roku – 267,59 zł,
- za maj 2009 roku – 280,91 zł,
- za czerwiec 2009 roku – 270,09 zł,
- za lipiec 2009 roku – 251,96 zł,
- za sierpień 2009 roku – 277,26 zł,
- za wrzesień 2009 roku – 220,69 zł,
- za październik 2009 roku – 217,14 zł,
- za listopad 2009 roku – 205,06 zł,
- za grudzień 2009 roku – 267,59 zł,
- za styczeń 2010 roku – 269,91 zł,
- za luty 2010 roku – 297,52 zł,
- za marzec 2010 roku – 342,08 zł,
- za kwiecień 2010 roku – 331,99 zł,
- za maj 2010 roku – 272,93 zł,
- za czerwiec 2010 roku – 345,27 zł,
- za lipiec 2010 roku – 507,21 zł,
- za sierpień 2010 roku – 492,87 zł,
- za wrzesień 2010 roku – 519,42 zł,
- za październik 2010 roku – 494,89 zł,
- za listopad 2010 roku – 531,12 zł,
- za grudzień 2010 roku – 524,26 zł,

- za styczeń 2011 roku – 505,70 zł,
- za luty 2011 roku – 488,21 zł,
- za marzec 2011 roku – 505,28 zł,
- za czerwiec 2011 roku – 380,64 zł,
- za lipiec 2011 roku – 443,93 zł,
- za sierpień 2011 roku – 533,65 zł,
- za wrzesień 2011 roku – 494,68 zł,
- za październik 2011 roku – 466,98 zł,
- za listopad 2011 roku – 493,19 zł,
- za grudzień 2011 roku – 538,12 zł,
- za styczeń 2012 roku – 550,65 zł,
- za luty 2012 roku – 613,86 zł,
- za marzec 2012 roku – 606,61 zł,
- za kwiecień 2012 roku – 732,70 zł,
- za maj 2012 roku – 708,82 zł,
- za lipiec 2012 roku – 603,55 zł.

Decyzja powyższa wydana została po przeprowadzeniu przez ZUS w okresie od dnia 5 grudnia 2012 roku do dnia 21 grudnia 2012 roku, w trakcie której inspektor kontroli ZUS stwierdził nieprawidłowości dotyczące ustalenia obowiązkowych składek na Fundusz Pracy za miesiące od stycznia 2009 roku do marca 2011 roku i od czerwca 2011 roku do maja 2012 roku oraz za lipiec 2012 roku. Ustalenia dotyczące funduszu pracy zostały zawarte w protokole kontroli z dnia 21 grudnia 2012 roku oraz aneksie do protokołu kontroli z dnia 15 lutego 2013 roku.

Po przeprowadzeniu tejże kontroli organ rentowy wydał również decyzje ustalające podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe oraz wypadkowe osób zatrudnianych przez płatnika składek. W uzasadnieniach tychże decyzji organ rentowy wskazywał, że płatnik składek zawierał z zatrudnionymi umowy starannego działania, a zleceniobiorcy, którzy zobowiązali się do wykonywania szeregu czynności przy dołożeniu należytej staranności, podlegali stosownie do art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu. Decyzji tych było czterdzieści.

Od wszystkich ww. decyzji odwołał się płatnik składek. W odwołaniach podniósł, że organ rentowy błędnie przyjął, że umowy cywilno-prawne zawierane przez płatnika nie były umowami o dzieło, ale umowami zlecenia, bądź też umowami do których stosuje się przepisu dotyczące umowy zlecenia, co zrodziło obowiązek rozliczenia składek.

(dowód: decyzja z dnia 9 maja 2013 roku wraz z protokołem kontroli w aktach ZUS, odwołania płatnika składek, k. 2, 22, 42, 62, 82, 103, odpis wyroku wraz z uzasadnieniem, k. 301, 305 - 318 akt sprawy sygn. akt V U 936/13)

Sprawy z powyższych odwołań, które rozpoznawane były w Sądzie Okręgowym w Piotrkowie Trybunalskim i Sądzie Apelacyjnym w Łodzi, zostały zakończone prawomocnymi wyrokami oddalającymi wszystkie odwołania płatnika składek w następujących sprawach:

1. VU 936/13 - decyzja nr (...), B. J.,
2. VU 962/13- decyzja nr (...), B. M.,
3. VU 928/13 - decyzja nr (...), D. H.,
4. VU 936/13 - decyzja nr (...), D. M.,
5. VU 926/13 - decyzja nr (...), D. W.,
6. VU 926/13 - decyzja nr (...), G. K.,
7. VU 959/13 - decyzja nr (...), K. D.,
8. VU 926/13- decyzja nr (...), K. M.,
9. VU 934/13 - decyzja nr (...), K. B. (1),
10. VU 928/13 - decyzja nr (...), K. G.,
11. VU 932/13 - decyzja nr (...), K. D.,
12. VU 936/13 - decyzja nr (...), K. Ł.,
13. VU 926/13 - decyzja nr (...), K. K. (1),
14. VU 934/13 - decyzja nr (...), K. T.,
15. VU 936/13 - decyzja nr (...), K. M.,
16. VU 934/13 - decyzja nr (...), L. Z.,
17. VU 926/13 - decyzja nr (...), M. A.,
18. VU 936/13 - decyzja nr (...), M. L.,
19. VU 932/13 - decyzja nr (...), N. W.,
20. VU 928/13 - decyzja nr (...), O. R.,
21. VU 936/13 - decyzja nr (...), O. K.,
22. VU 959/13 - decyzja nr (...), P. J.,
23. VU 962/13 - decyzja nr (...), R. K.,
24. VU 928/13 - decyzja nr (...), R. M.,
25. VU 928/13 - decyzja nr (...), S. K.,
26. VU 932/13 - decyzja nr (...), W. A. (1),
27. VU 926/13 - decyzja nr (...), W. A. (2),

28. VU 934/13 - decyzja nr (...), W. S.,
29. VU 962/13 - decyzja nr (...), W. P.,
30. VU (...) - decyzja nr (...), Z. A.,
31. VU 962/13 - decyzja nr (...), B. W.,
32. VU (...) - decyzja nr (...), O. J.,
33. VU (...) - decyzja nr (...), Ś. A.,
34. VU (...) - decyzja nr (...), R. G.,
35. VU (...) - decyzja nr (...), M. K.,
36. VU (...) - decyzja nr (...), K. B. (2),
37. VU (...) - decyzja nr (...), D. M.,
38. VU 89/16 - decyzja nr (...), S. D.,
39. VU 225/16 - decyzja nr (...), W. D.,
40. VU 225/15 - decyzja nr (...), W. M..

(dowód: pismo procesowe organu rentowego z dnia 18 września 2018 roku, k. 50 – 51 akt sprawy)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zwrócić uwagę na kluczową dla niniejszego postępowania okoliczność, że wszystkie odwołania płatnika składek Z. M. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Biuro Usług (...) w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom społecznym w związku z umowami zlecenia i ustalenia podstawy wymiaru składek z tego tytułu zostały oddalone prawomocnymi wyrokami Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim. Ta okoliczność jest niesporna.

Zgodnie z art. 365§ 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby.

Pomimo to profesjonalny pełnomocnik działający w imieniu płatnika nie cofnął odwołania wniesionego od zaskarżonej w sprawie decyzji, podtrzymując zarzuty, które były takie same jak w sprawach z odwołań od decyzji w przedmiocie podlegania przez zatrudnionych ubezpieczeniom społecznym z tytułu umów zleceń. Tymczasem to w sprawach z odwołań płatnika od ww. decyzji badana była ta kwestia, czy umowy zawierane przez wnioskodawcę z zainteresowanymi miały charakter umów o dzieło, czy też umów zleceń albo o świadczenie usług i w związku z tym, czy organ rentowy zasadnie objął zainteresowanych obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi. W postępowaniach z odwołań płatnika składek, Sąd Okręgowy stwierdził, że zainteresowani wykonywali w spornych okresach czynności starannego działania, a więc świadczyli obowiązki na podstawie umów o świadczenie usług i w konsekwencji powinni być objęci obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi. W rezultacie odwołania płatnika składek zostały oddalone wyrokami Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. Apelacje zaś płatnika od ww. wyroków zostały oddalone przez Sąd Apelacyjny w Łodzi.

Prawomocne wyroki wydane w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych na skutek odwołań złożonych przez płatnika składek od decyzji ustalających podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalno – rentowe

zatrudnionych przez niego pracowników, skutkuje naliczeniem należnych składek na Fundusz Pracy od podstaw wymiaru tych składek wskazanych w decyzjach organu rentowego. Z art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1065) w brzmieniu obowiązującym w okresie objętym zaskarżoną decyzją wynika bowiem, że obowiązkowe składki na Fundusz Pracy, ustalane są od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a składki te opłacają pracodawcy oraz inne jednostki organizacyjne za osoby pozostające w stosunku pracy lub stosunku służbowym. Ponadto stosownie do art. 107 ust. 1 tej ustawy składki na Fundusz Pracy opłaca się za okres trwania obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych w trybie i na zasadach przewidzianych dla składek na ubezpieczenia społeczne, przy czym z ustępu 2 art. 107 wynika, że poboru składek na Fundusz Pracy dokonuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Dlatego też nie mają żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia podnoszone przez pełnomocnika odwołującego zarzuty zmierzające w istocie do wykazania, że płatnik składek zawierał z zainteresowanymi umowy o dzieła. Bezzasadność takiego stanowiska strony skarżącej została bowiem wykazana w toku postępowań z odwołań płatnika od decyzji ustalających podleganie ubezpieczeniom społecznym i wymiar składek z tego tytułu. Zarzuty dotyczące naruszenia procedury administracyjnej również nie mogą odnieść oczekiwanego przez odwołującego skutku. Trzeba bowiem podkreślić, że zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą Sąd Ubezpieczeń Społecznych może dostrzegać tylko takie wady formalne decyzji administracyjnej, które decyzję tę dyskwalifikują w stopniu odbierającym jej cechy aktu administracyjnego jako przedmiotu odwołania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 maja 2011 roku, sygn. akt II UK 360/11). Badana zaś w toku postępowania decyzja takich wad nie posiada. Marginalnie wskazać należy, że pełnomocnik płatnika błędnie sformułował wniosek odwołania, domagając się uchylenia skarżonej decyzji. Sąd Okręgowy jako Sąd I instancji nie może bowiem wydać takiej decyzji. W świetle art. 477^{14a} k.p.c. uchylenie zaskarżonej decyzji należy wyłącznie do prerogatyw Sądu II instancji.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, uznał odwołanie za nieuzasadnione i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 roku (Dz.U. z 2013 r. poz. 490). Zaznaczyć bowiem należy, że w uchwale z dnia 20 lipca 2016 roku, sygn. akt III UZP 2/16 Sąd Najwyższy uznał, że „w sprawie o ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunku ubezpieczenia społecznego lub jego zakresu (o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego; o podleganie ubezpieczeniom społecznym) do niezbędnych kosztów procesu zalicza się wynagrodzenie reprezentującego stronę radcy prawnego, biorąc za podstawę zasądzenia opłaty za jego czynności z tytułu zastępstwa prawnego stawki minimalne określone w § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku.